

14 Septembrie 2015

FLD nr. 92

***Biroului permanent al Parlamentului
Republicii Moldova***

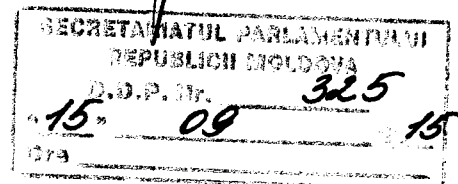
În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de propunere legislativă proiectul de hotărâre a Parlamentului privind aprobarea Regulamentului cu privire la controlul parlamentar al executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Anexă:

1. Proiectul de hotărâre
2. Regulamentului cu privire la controlul parlamentar al executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului
3. Nota informativă

Deputați în Parlament:

G. Palchovets
M. Ciobanu M. C.
P. Șchinciuț

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Regulamentului cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

---

În temeiul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se aprobă Regulamentul cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

Art. 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Art. 3. – În termen de 30 de zile de la adoptarea prezentei hotărîri, Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova din legislatura a XX-a va constitui o subcomisie pentru exercitarea controlului asupra executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului. În următoarele legislaturi, Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova va constitui subcomisia în termen de 30 de zile de la adoptarea Hotărîrii Parlamentului privind constituirea comisiilor permanente.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

REGULAMENTUL

cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Domeniul de aplicare

1. Regulamentul cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – *Regulamentul*) stabilește mecanismul de organizare și efectuare a controlului parlamentar asupra procesului de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – *Curtea Europeană*) de către Parlament.

Cadrul normativ

2. Controlul parlamentar asupra procesului de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții se efectuează potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, Legii nr. 797- XIII din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, Legii nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, prezentului Regulament, Convenției Europene pentru Drepturile Omului (în continuare – *Convenția*), potrivit practicilor de monitorizare a executării din partea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (în continuare – *Comitetul de Miniștri*), Recomandării 1764(2006) și Rezoluției 1823(2011) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, precum și potrivit altor acte normative relevante.

Subcomisia parlamentară

3. Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului, în temeiul prevederilor art. 27 alineatul (5) din Regulamentul Parlamentului, va constitui o subcomisie responsabilă de efectuarea controlului parlamentar permanent al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene în cazurile care vizează Republica Moldova.

Ședințele subcomisiei

4. Subcomisia se întrunește la necesitate, dar nu mai rar de o dată la 3 luni. Ședințele subcomisiei sînt publice, la care, de regulă, este invitat Agentul guvernamental și, după caz, reprezentanți ai altor autorități publice responsabile de executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, precum și alte persoane. În anumite situații, la solicitarea Agentului ori la inițiativa proprie a subcomisiei, ședințele sale pot fi ținute cu ușile închise, atunci cînd este necesară păstrarea informațiilor atribuite la secret de stat ori a datelor cu caracter personal ori din raționamente de securitate, de politică externă, ori pentru păstrarea relațiilor diplomatice.

5. În cadrul activității sale, subcomisia, în limitele legii, poate solicita avize, informații ori documente de la autorități. Pentru a facilita exercitarea controlului parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, subcomisia poate solicita opiniile specialiștilor ori rapoarte ale experților.

Capitolul II

OBIECTIVUL DE BAZĂ ȘI ATRIBUȚIILE SUBCOMISIEI

Obiectivul

6. Subcomisia controlează procesul de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene de către autoritățile publice responsabile, în limitele măsurilor prevăzute în planurile de acțiuni formulate de Agentul guvernamental, contribuie la promovarea proiectelor de acte legislative necesare pentru executare, precum și la procesul de formulare a planurilor și a rapoartelor de acțiuni.

Atribuțiile

7. În vederea efectuării controlului parlamentar asupra executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, subcomisia are următoarele atribuții principale:

a) analizează măsurile cu caracter general și individual propuse de către Agentul guvernamental;

b) solicită informații suplimentare de la Agentul guvernamental și de la autorități responsabile cu privire la măsurile care urmează a fi întreprinse sau care au fost întreprinse în vederea executării;

c) recomandă măsuri cu caracter general sau individual pentru includerea acestora în planurile de acțiuni formulate de Agentul guvernamental;

d) verifică gradul de realizare și implementare a măsurilor cu caracter general și individual din partea autorităților responsabile, care au fost incluse în planurile formulate de către Agentul guvernamental;

- e) efectuează audieri cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene;
- f) examinează informația prezentată de Agentul guvernamental cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene;
- g) examinează raportul anual al Guvernului cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții.
- h) prezintă anual sau ori de cîte ori va fi necesar, în plenul Parlamentului, raportul cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții;
- i) propune și/sau avizează modificările legislației în vederea implementării măsurilor generale propuse de Guvern și incluse în planurile de acțiuni formulate de Agentul guvernamental.

Capitolul III

ELABORAREA PLANURILOR ȘI/SAU A RAPOARTELOR DE ACȚIUNI

8. Agentul guvernamental, în termen de 3 luni de la data rămînerii definitive a hotărîrii Curții Europene, informează subcomisia despre măsurile cu caracter general și individual deja îndeplinite ori cele propuse autorităților responsabile pentru implementare în vederea executării unei hotărîri ori decizii a Curții Europene.

9. În termen de o lună de la informare, subcomisia poate propune măsuri cu caracter general sau individual, suplimentare măsurilor propuse de Agentul guvernamental, pentru a fi incluse în planurile de acțiuni.

10. După formularea și coordonarea cu autoritățile relevante a unui plan ori raport de acțiuni și înainte de transmiterea acestuia la adresa Comitetului de Miniștri, Agentul guvernamental va informa subcomisia despre textul final al planului ori al raportului de acțiuni, precum și despre gradul de implementare a recomandărilor acesteia.

11. Dacă subcomisia nu a fost informată în termenele prevăzute despre prezentul Regulament, aceasta va cere Agentului guvernamental prezentarea informației în cel mult o lună.

12. După formularea planului de acțiuni, subcomisia va stabili, în comun cu Agentul guvernamental, autoritățile care vor prezenta informația și termenele de prezentare a informațiilor cu privire la gradul de implementare a măsurilor incluse în planurile de acțiuni.

13. În dependență de recomandările din deciziile Comitetului de Miniștri adoptate în cadrul monitorizării procesului de executare, a gradului de implementare a măsurilor de executare planificate ori în dependență de actualitatea și relevanța măsurilor de executare, Agentul guvernamental poate modifica, exclude ori propune noi măsuri pentru includerea în planurile de acțiuni actualizate, informînd despre aceasta subcomisia în termen de cel mult 10 zile.

Subcomisia, de asemenea, poate propune noi măsuri de executare pentru actualizarea planurilor.

14. Agentul guvernamental informează subcomisia despre toate planurile și rapoartele de acțiuni prezentate Comitetului de Miniștri, inclusiv, după caz, despre raportarea măsurilor individuale urgente necesare pentru implementarea hotărîrilor și despre oricare altă corespondență relevantă în numele Guvernului în procesul de executare.

15. În dependență de Decizia Comitetului de Miniștri cu privire la clasificarea hotărîrilor într-un grup (de precedent, repetitive ori cazuri izolate) și în privința cărora au fost deja elaborate ori se elaborează planuri sau rapoarte de acțiuni, Agentul guvernamental va informa corespunzător subcomisia despre inoportunitatea formulării unor planuri ori rapoarte noi de acțiuni.

Capitolul IV

CONTROLUL PARLAMENTAR AL MĂSURILOR DE EXECUTARE

Controlul

16. Subcomisia controlează încontinuu îndeplinirea măsurilor cu caracter general și individual propuse în planurile de acțiuni, precum și a celor în curs de implementare, în vederea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene. Controlul permanent vizează și evaluarea gradului de implementare a măsurilor de executare deja îndeplinite și descrise în rapoartele de acțiuni ale Agentului guvernamental.

17. Controlul parlamentar permanent începe odată cu recepționarea planului de acțiuni de la Agentul guvernamental și, de regulă, se finalizează odată cu adoptarea rezoluției finale a Comitetului de Miniștri. Controlul permanent se extinde și asupra măsurilor propuse în planurile de acțiuni actualizate elaborate în procesul de executare și a acelor măsuri rezultate din recomandări ale Comitetului de Miniștri adoptate în procesul de monitorizare a executării.

18. Activitatea de control a subcomisiei se efectuează în baza informațiilor periodice prezentate de Agentul guvernamental, a datelor și informațiilor prezentate de autorități responsabile de executare, a raportului anual prezentat de Guvern, precum și a informației acumulate din alte surse.

19. Subcomisia poate consulta societatea civilă cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene prin solicitarea informațiilor, prin prezentarea opiniilor cu privire la măsurile de executare.

20. Dacă subcomisia constată, inclusiv fiind sesizată de Agentul Guvernamental, că una sau mai multe măsuri din planul de acțiuni sînt implementate cu deficiențe sau cu întârzieri, ea poate solicita autorităților rapoarte cu privire la cauze și motive, poate iniția audierea reprezentanților autorităților responsabile. În dependență de cauzele și motivele deficiențelor ori a întârzierilor

în implementare, subcomisia poate formula recomandări sau indicații autorităților responsabile ori să propună dezbaterile acestor întrebări în plenul Parlamentului și adoptarea de hotărâri.

21. Informația generală cu privire la achitarea sumelor cu titlu de satisfacție echitabilă este prezentată subcomisiei de Agentul guvernamental odată cu prezentarea raportului anual. Subcomisia poate solicita de la Agentul guvernamental prezentarea acestei informații o dată la 6 luni pentru perioada de referință.

22. Dacă anumite planuri de acțiuni vizează în particular anumite probleme sistemice, deficiențe legislative ori anumite probleme complexe, recunoscute de Curtea Europeană printr-o hotărâre ori un grup de hotărâri și care, potențial, generează încălcări multiple ale drepturilor declarate de Convenție și/sau impun măsuri urgente și complexe de executare, subcomisia va acorda prioritate controlului permanent al îndeplinirii acestor măsuri.

23. Subcomisia organizează anual audieri cu privire la raportul Guvernului. La audieri sînt invitați pentru a se pronunța Agentul guvernamental și reprezentanții autorităților responsabile de implementarea măsurilor de executare, reprezentanții societății civile și alte persoane. Audierile sînt publice. Audierile pe anumite aspecte pot fi parțial limitate accesului public, la decizia subcomisiei, în condițiile pct. 4 din prezentul Regulament.

24. În baza informațiilor obținute ca urmare a controlului parlamentar permanent și periodic, a raportului anual al Guvernului și a rezultatelor audierilor, precum și în baza altor informații relevante, subcomisia întocmește propriul său raport, care este prezentat în plenul Parlamentului nu mai tîrziu de sfîrșitul lunii iulie a fiecărui an. Raportul subcomisiei este public.

25. Raportul subcomisiei, în principal, se va referi la:

- a) activitatea proprie a subcomisiei pentru perioada de referință;
- b) rezultatele evaluării raportului anual al Guvernului și a rezultatelor controlului parlamentar permanent;
- c) viziunea subcomisiei cu privire la progrese și/sau restanțe în implementarea măsurilor de executare cu caracter individual și general și, eventual, la cauzele întîrzierilor, deficiențelor și la autoritățile responsabile;
- d) soluții propuse de subcomisie în perspectiva executării unor măsuri deja asumate, inclusiv propuneri legislative, și termene de implementare;
- e) alte recomandări noi cu privire la măsuri cu caracter general, inclusiv propuneri legislative, și/sau individual cu nominalizarea autorităților responsabile și a termenelor de implementare;
- f) după caz, măsuri propuse pentru dezbateri în plenul Parlamentului, proiectele de acte normative și termenele de implementare;
- g) alte informații relevante.

26. În urma audierii raportului subcomisiei, Parlamentul poate adopta o hotărâre.

27. Autoritățile responsabile de executare vor informa subcomisia despre gradul și măsurile de implementare a recomandărilor și măsurilor asumate după raportul subcomisiei, în cadrul procesului de control parlamentar permanent și la prezentarea rapoartelor sale anuale, sau în termenele speciale stabilite de subcomisie sau în Hotărîrea Parlamentului, după caz.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărîre a Parlamentului privind aprobarea Regulamentului cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Prezenta propunere legislativă privind aprobarea Regulamentului cu privire la controlul parlamentar al executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – *Regulamentul*) este elaborată și înaintată în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova, art. 47 din Regulamentul Parlamentului și al art. 15 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, acte care stabilesc dreptul de inițiativă legislativă a deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, precum și modalitatea de înaintare a propunerilor legislative.

Scopul proiectului de hotărîre vizează aprobarea Regulamentului, în vederea stabilirii unor mecanisme de organizare a controlului parlamentar asupra executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – *Curtea Europeană*). De asemenea, art. 22 din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental stabilește controlul parlamentar asupra procesului de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, precum și necesitatea adoptării unui Regulament al Parlamentului în acest sens. Mecanismul propus vine în completarea acelor prevederi.

În esență, Regulamentul propune instituirea mecanismelor de control parlamentar permanent prin intermediul unei subcomisii parlamentare al cărei obiectiv de bază este monitorizarea permanentă și periodică a măsurilor întreprinse de autorități responsabile de executare. În acest sens, subcomisia, în principal, interacționează cu Agentul guvernamental care are rolul de bază în definirea și coordonarea măsurilor de executare și comunicarea cu Comitetul de Miniștri al Consiliului European, care monitorizează implementarea hotărîrilor și a deciziilor Curții Europene. Procesul de control parlamentar este, în principal, divizat în două mari componente:

- contribuția subcomisiei la elaborarea planurilor de acțiuni și evaluarea rapoartelor de acțiuni elaborate de Agentul guvernamental în coordonare cu autoritățile responsabile de executare;

- monitorizarea permanentă și anuală (cu titlu periodic) a implementării măsurilor formulate și înscrise în planuri de acțiuni.

În acest sens, subcomisia trebuie investită cu mecanisme de interacționare și comunicare cu Agentul guvernamental și autorități responsabile, plus să aibă posibilitatea de a reacționa la deficiențele apărute în procesul de executare. Subcomisia va acumula și va analiza informații, va face audieri și va formula recomandări sau instrucții, va impune termene și va asista Agentul guvernamental la monitorizarea acțiunilor. După caz, subcomisia va iniția procese legislative sau va formula avize și, în final, va aduce chestiunile de executare spre dezbateri în

Parlament, la necesitate. Subcomisia va putea cere și informații despre gradul de implementare a propriilor recomandări, va interacționa, de asemenea, cu societatea civilă a cărei rol în executare devine tot mai important, deoarece hotărârile în materia drepturilor omului sînt exclusiv destinate acesteia.

Astfel, la 24 iulie 1997, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Convenția Europeană a Drepturilor Omului (în continuare – *Convenția*) care are drept scop apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ce au ca titulari persoane fizice, privite individual, sau diverse entități sociale. Odată ratificată, Convenția a devenit parte a sistemului de drept al Republicii Moldova și aplicarea prevederilor acesteia este obligatorie pentru instanțele judecătorești și autoritățile publice naționale. Mai mult decît atît, se acordă prioritate prevederilor Convenției asupra oricărei legi naționale ce contravine acesteia sau jurisprudenței Curții.

Deși statisticile indică o ameliorare a situației cu cereri la Curtea Europeană, Republica Moldova oricum are restanțe la capitolul executării hotărîrilor Curții Europene, un proces deopotrivă foarte complex și de lungă durată.

Potrivit prevederilor art. 46 din Convenție, „*înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărîrilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sînt părți*”.

Executarea hotărîrilor Curții Europene presupune, de obicei, întreprinderea unor măsuri individuale, cum ar fi plata satisfacției echitabile sau redeschiderea procedurilor (civile, penale, contravenționale, chiar și a celor disciplinare) la nivel național. În situații excepționale, Curtea cere statului întreprinderea unor măsuri specifice, cum ar fi restabilirea contactului dintre părinte și copil (*Tocarenco c. Moldovei*, din 4 noiembrie 2014), eliberarea reclamantului din închisoare (*Ilașcu și alții c. Moldovei*, din 8 iulie 2004), restabilirea la locul de muncă (*Oleksandr Volkov c. Ucrainei*, din 9 ianuarie 2013) etc.

Analiza cazurilor de încălcare permite Curții Europene să constate probleme sistemice sau deficiențe în legislația sau practica națională care au condus la încălcarea Convenției. Deseori, poate apărea necesitatea întreprinderii de către autoritățile publice a unor măsuri generale, care au drept scop evitarea unor violări similare pe viitor. Spre exemplu, în urma hotărîrii pilot *Olaru și alții c. Moldovei*, din 28 iulie 2008, Republica Moldova a fost obligată să instituie un mecanism de compensare a neexecutării sau executării întîrziate a executării hotărîrilor privind acordarea spațiului locativ. Hotărîrea *Iordachi și alții c. Moldovei*, din 10 februarie 2009, a declanșat modificarea legislației naționale în domeniul interceptărilor. O bună parte din hotărîri ale Curții Europene în privința Moldovei au impus amendamente parțiale în legislație (*Tănase, Ciubotaru, Mașaeu, Boicenco*) sau, în general, instituirea unui cadru normativ nou (*Mitropolia Basarabiei, Hyde Parc, Genderdoc-M*).

Monitorizînd procesul de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene de către Republica Moldova, constatăm necesitatea instituirii și eficientizării mecanismului propus, iar prezentul proiect este un pas important pentru o

implicare directă a Parlamentului Republicii Moldova în monitorizarea executării hotărîrilor Curții Europene, sub aspectul controlului parlamentar al executării din partea altor autorități, dar și ca o autoritate legislativă care, de asemenea, poate avea anumite obligații de executare în materia legislativă impuse de hotărîrile Curții Europene.

În acest sens, prin Rezoluția 1823(2011), Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (în continuare – APCE) a recomandat parlamentelor naționale să monitorizeze determinarea și implementarea standardelor cu privire la drepturile omului de către autoritățile judiciare și administrative naționale. De asemenea, APCE a chemat parlamentele să își focuseze eforturile pe supravegherea hotărîrilor Curții Europene prin monitorizarea pașilor întreprinși de autorități pentru executarea hotărîrilor, precum și nemijlocit a măsurilor luate pentru aceasta.

Menționăm, în final, că instituirea unei subcomisii de control parlamentar va contribui considerabil la susținerea activității Agentului guvernamental și a autorităților responsabile de executare, deoarece Parlamentul este unicul organ constituțional investit cu dreptul de a adopta legi, un element deseori extrem de important pentru asigurarea unei executări proprii a hotărîrilor Curții Europene și, respectiv, îndeplinirea obligațiilor internaționale ale statului în materia drepturilor omului.

Avînd în vedere cele expuse, înaintăm spre examinare și adoptare Parlamentului prezenta propunere legislativă.

Deputați în Parlament:

G. Palhovec
M. Ciobanu M. C.
P. Sturmes